

Alvdal kommune
Gjelen 3
2560 ALVDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Linda Hovde Nordås, 62 55 11 89

Skadefellingstillatelse på ulv i deler av Engerdal kommune

Vi viser til telefonsamtale med Jan Axel Samuelsen, leder for Elgå reinbeitedistrikt, den 31. oktober kl. 08:28. Det ble muntlig søkt om fellingstillatelse på ulv. Bakgrunnen for søknaden var en synsobservasjon av en ulv gjort på kvelden den 31. oktober. Fylkesmannen ga muntlig fellingstillatelse og varslet fellingsleder i Nord-Østerdalen om dette kl. 09:42 samme dag.

Bakgrunn

Leder i Elgå reinbeitedistrikt, Jan Axel Samuelsen ringte Fylkesmannens vakttelefon rundt kl. 08:30 den 31. oktober; det var observert ulv i område Sorken den 30. oktober, rovviltkontakt i SNO hadde vært på stedet og dokumenter ulv. Det ble også dokumentert to rein tatt av ulv i samme område den 31. oktober. Det ble av leder i Elgå reinbeitedistrikt søkt muntlig om skadefellingstillatelse. På bakgrunn av dokumentasjon gjort av SNO ga Fylkesmannen skadefellingstillatelse på en ulv samme dag kl. 09:42. Leder i Elgå reinbeitedistrikt Jan Axel Samuelsen og skadefellingsleder for det interkommunale fellingslaget i Nord-Østerdalen og Engerdal Jo Esten Trøan fikk beskjed pr. telefon.

Tillatelsen ble den 1. november utvidet til å gjelde Elgå reinbeitedistrikt, samt området sør for Femunden avgrenset av Fv. 26 til Engerdalssetra, langs Vestveien (2208) til Sølentua, videre nordover langs Femundselsva, Galtsjøen/Isteren/Gløta til Femunden. Det ble i tillegg gitt dispensasjon til bruk av løs-pådreivet-halsende hund i skadefellingsforsøket, under forutsetning av at fellingslaget har avklart dette med Elgå reinbeitedistrikt.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 5 (Hedmark) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, fem av jerv og tre av brunbjørn jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav e. Sammen med region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal Hedmark ha 4–6 årlige ynglinger av ulv, hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, vedtar rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling, jf. § 8. Rovviltnemndene i region 4 og 5 vedtok den 11.4.2018 en betinget skadefellingskvote på åtte ulver. Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. To ulv er så langt felt og belastet skadefellingstillatelse inneværende sesong i Hedmark.

Ved behandling av søknader om skadefelling skal føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til rapport fra Rovdata, Viltskadecenter, SLU og Høgskolen i Hedmark om «Bestandsovervåkning av ulv vinteren 2018-2019. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 1-2019, av juni 2019».

”Føre-var-prinsippet” i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, bl.a. gjennom Liberg m.fl. (2011), jf. § 10. Fylkesmannen viser til forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark sin inndeling av fylket i tre forvaltningsområder, og ut i fra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark er fylket inndelt i to ulike forvaltningsområder. Det aktuelle beiteområdet ligger innenfor grønt område hvor beitedyr har prioritet. I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for tamrein i Elgå reinbeitedistrikt, jf. også forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark.

I forhold til § 9 annet ledd bokstavene b og c foreligger det skadeomfang i nærheten av der ulven er observert. De siste dagene er det observert store flokker med tamrein i område hvor ulven ble observert og kadavrene funnet, og skadepotensialet vil være stort dersom en ulv fortsatt skal ha tilhold i området.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet i nær framtid, anser Fylkesmannen at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader at det gis fellingstillatelse på ulven. Fylkesmannen anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Etter instruks fra Miljødirektoratet 21. mai 2018 skal Fylkesmannen ved vedtak om skadefelling på ulv beskrive hvilken innsats som er gjort for å avdekke genetisk status, samt beskrive andre relevante vurderinger knyttet til dette. SNO er bedt om å følge ekstra opp i forbindelse med innsamling av DNA og det ble samlet inn spyttprøver fra de to reinkadavrene som er sendt som hastedanalyser for å avdekke genetisk status på ulven. Fellingsledelsen er informert om at fellingstillatelsen kan bli endret/ inndratt om DNA-prøver/analyser viser at dette er et genetisk verdifullt individ.

Fellingsledelsen har bedt om at det åpnes for mulighet til bruk av løs på drevet halsende hund. Fylkesmannen viser til Klima- og miljødepartementets tiltakspakke for å gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen. Her åpnes det for å bruke løs på drevet halsende hund fra dag én der dette kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å oppnå uttak. Det er et vilkår at Elgå reinbeitedistrikt er enig i at slik hund kan brukes. Fylkesmannen understreker at det er særdeles viktig at eventuell bruk av løs hund gjøres på en måte som reduserer faren for forstyrrelse av annet vilt til et minimum. Hundene skal ha på seg peiler og må hentes inn dersom det viser seg at de ikke lenger følger ulvesporet. Videre må slike hunder bare slippes på helt ferske spor som en med sikkerhet vet at er etter den aktuelle ulven. For å systematisere erfaring med bruk av slik hund, skal det innen en måned rapporteres til Miljødirektoratet om bruk og effekt av tiltaket.

De to registrerte skadene på rein er helt i sør av Elgå reinbeitedistrikt. Blant annet med bakgrunn i innspill fra den kommunale fellingsleder mener Fylkesmannen at ulven raskt kan flytte seg over i området sør for Femunden (FV 26). Fylkesmannen har derfor innlemmet deler av dette området i fellingsområdet.

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom ulven fortsatt oppholder seg innenfor beiteområdene til Elgå reinbeitedistrikt, gir Fylkesmannen tillatelse til skadefelling på en – 1 – ulv innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Alvdal kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til Elgåa reinbeitedistrikt, samt området sør for Femunden avgrenset av Fv 26 til Engerdalssetra, langs Vestveien (2208) til Sølentua, videre nordover langs Femundselsva, Galtsjøen/Isteren/Gløta til Femunden.
 2. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 - ulv i tidsrommet **31.10.2019 til 6.11.2019 kl. 12:00.**
 3. Alvdal kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Fylkesmannen krever at det er **kun** personer oppført på liste oversendt Fylkesmannen som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring, må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Fylkesmannen krever at deltakerne i fellingslaget - jegere og hundeførere - oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
 4. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på **inntil kr 56 000,-**. Utgangspunktet er en sats på kr 1 600,- pr deltaker pr døgn. Rammene er absolutte. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Fylkesmannen og avtale dette i *forkant*.
- Fellingsleder skal rapportere til Fylkesmannen om forbruk av rammen innen 3 dager etter endt skadefellingsforsøk.
5. Ulv som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning, Trondheim. Hvordan frakt skal finne sted, avklares med Fylkesmannen.
 6. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet krever dette.
 7. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002, jf § 15 og 16.

8. Felling eller forsøk på felling av ulv skal **umiddelbart** meldes til Fylkesmannen og politiet. Dersom ulv skadeskytes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
9. Fellingslaget skal melde tilbake til Fylkesmannen minimum **en gang pr. døgn** om gjennomføringen av fellingsforsøket. **Dersom fellingslaget får kontakt med ulv, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.** Etter kontortid (08.00-15.00) kan Fylkesmannen kontaktes via vakttelefonen – tlf. nr. 970 29 840.
10. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
11. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen. Det understrekes at hvis DNA-prøver/analyse viser at dette er et genetisk verdifullt individ kan Fylkesmannen endre/inndra fellingstillatelsen.
12. Det gis tillatelse til å bruke løs på drevet halsende hund på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;
 - Hunden(e) skal ha gps-sender
 - Hunden(e) skal bare slippes på ferske spor som en vet sikkert er fra ulv
 - Dersom hunden slår over på annet vilt eller husdyr skal hundefører være i stand til raskt å ta inn hunden
 - Husdyreiere i området må godkjenne at hund kan slippes
 - Kommunen må gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven
 - Senest en måned etter at løs på drevet, halsende hund er brukt skal det sendes rapport til Miljødirektoratet med kopi til Fylkesmannen. Av rapporten skal det framgå hvordan slik hund er brukt og effekten av dette. Det skal ligge med utskrift eller fil av gps-logg fra hundepiler
13. Dersom det skulle bli felt en ulv innenfor skadefellingsområdet på lisensfelling, vil Fylkesmannen gjøre en nærmere vurdering om behovet skadefellingstillatelsen skal videreføres.

Dersom ulv felles, skal det gis melding på vakttelefonen nr. 970 29 840.

Dersom en ulv skadeskytes skal det gis melding til Fylkesmannen og politiet.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Linda Hovde Nordås
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Statens Naturoppsyn
Mattilsynet
Elgå reinbeitedistrikt
Politi
Engerdal kommune
Fellingsleder